

«اختلال يازيلري» نډن

ايکي روح

مترجمي : روشن اشرف

محرري : ماقسيم غورکي

بزده اولدينې کي بويوک شمال قومشومونده ده «شرق و غرب» تلقی و تربيه لرېنک اختلافه داتر نهلر دوشونولديکني بيلکده بويوک فائده کوروپورز. ايشته بو فکرله درکه آتشن روس ادبي «ماقسيم غورکي» نك «ايکي روح» عنواني طاشيان چوق مهم مقاله سندن اک اساسلي قسملي آشاغي به نقل ايديپورز :

دنياک شيمدي په قدر هنوز بر مثاني دها کورمه دپکي بر بادره شو اوروپا عرقلرينک حياتي صارصيرور و خراب ايديپور ؛ روحي قوتي شخص بشري قدیم شرفک عقل واراده بي نصيبي آلتنده طونان مظلم و کهنه خويلارندن قورنارونه، حياتک اميدسز بر تلقيدسندن بالضرور دوغما اوتصوفدن، اواباطيلدن، اوبدينلک و او آتار شيدن خلاص ايتمه ، شيمدي په قدرک شمر صورته چالشمش و حالده جابالامقده بولونان شو اوروپا عرقلرينک حياتي صارصيرور و خراب ايديپور . هرکسک بيلديکي کي شرق ، هيجان اميز ، حسي دستورلرک عقلي و ذکائي دستورلره حاکم اولدينې بر دياردر ؛ شرق نظريه يي تجربوي تبه، و مافوق الطبيعي عقیده لري فني فرضيه به ترجيح ايدر . اوروپايي فکرينک مدير و حاکميدر ؛ شرقي ايسه خياله سنک زبون واسيريدر . بو قدیم ادم دينلردن بر خيليسنک خالق مافوق الطبعيه لردن اک مظلمنک مؤسس اولمشدر ؛ حس ايدر فقط تدقيق ايتمه ز و تجربه سني فني فورمولار حالده ترجمه ايدنه بيلک قابلي کنديپسندن هان هان هيج يوق درجه سنده در .

شرق عناصر طبيعيتک قوتي حس و نظري نقطه دن تلقی ايتديکي ايجون او عناصری تاليه ايتش و او عناصره غير اردای بر صورتده تبعيت ايتمشدر . حالوکه غربي اوروپاييلر فني سابه سنده طبيعتک قوتنه حاکم اولدقلردن بو قوتي نابعيتلري الله المغه جبالارلر و بو قوتي تمايله انسانک منافعه ، محاکمه سنه تابع قيا مشلدر .

اوروپائی قنک تعقیب ابتدیی غایه خاصه طبعتک قوتلری تدقیق ایتمک
واو قوتلری بشرک منفعته جالیشمه مجبور قیامقدر . شخص بشری عقیده نك،
ابطالیک وسوسه لرك جبری سی منکته سنك اسارتندن خلاص ایتمک و خلاص
اولمش قوه مادیه نی قوه معنویه حاله قلب ایتمکدر .

اوروپائی فن و تربیه نك بوغایه سی شرقجه مجهولدر ؛ انجق صوك عصردن
بریدرکه اسیا نك الك متکامل انسان و عملکنلری اوروپانك بویوک فنی تجربه سی ؛
اصول تفکر و طرز فعالیتنی قبول ایتمک باشلامشلددر .

شرق دنیا نی الك باشلیجه فصل تالق ابتدیی اشاعگی فورموله قولایچه
ایضاح ایدیلیر : انسان داتما مجهول و کشفی غیر قابل ، عقله صیغماز بر قونك
امریته تابعدر ؛ بو قونك اوکنده بشرک اراده سی هیچدر . اوروپا فنی ایچونسه
مجهول و کشفی غیر قابل شی - انجق هنوز معلوم اولامایان ، هنوز ییلینه مه مش شیدر .
قدره کال خشوع و تواضعله اتقاد ایدن شرقی « قسمت » دیر ؛ فقط اوروپائی
رومن رولان تفاخرله بیان ایدرکه : « فرانسز قدره قدر بیلمز ! »

بو سوز تماماً و قلمی صورتده دوغرو دکلددر : غرب قدره قدر بیلیر ؛
انجق قدره قارشى امنیتله مجادله ایدر و قدره اوزرینه ظفر احرازینه مدعو
بولوندیغنی حسن ایدرک بالذات شرق دخی بو معظم جدالی باشارمنه یاواش
یاواش سوروکلدر . غرب ، انسانی ، طبعتک غایه قصواسی اولق اوزره طانیر
وانسانی اوپله بر عضو اولارق کورورکه طبیعت کنیدنک نه اولدیغنی انجق
انسان سایه سنده بیایر و بوتون ملکاتی لایق قطع انسان سسایه سنده انکشاف
ایتدیرر . شرق نظرنده ایسه بذاته انسانک معناسی و قیمتی یوقدر .

حواسک صوك درجه منکشف قدرتی تحدید ایتمک ایسته دیکی ایچوندرکه
شرق چيله کشاکش ، پاپس و کشیدلرک حیاتی ، کذا حیاتک غیر مونس نه نی وسائر مهم
شکلر نی یاراتمشدر . مقصدی هیجانلری تکائف ایتدیرمک و یاسوندرمکدن عبارت اولان
توتون ، افیون و سائر نوملر دنیا به شرق جانبدن تخصیص ویرلش واسطه لردر .
شرق عملکنلرینک بزکین ، فقط شهواتله حساس ادبی نظرنده دنیوی حیات معناداری
برخیال کور و نور و بو حیاندن صوکره دیگر بر حیات دها موجود اولایلیر قناعی اوننی

بوریوزندن اعتبار آچئنده کی استراحتنی حاضر لامغه سوق ایدر: چول کشیشلرینک یایدینی کی، هند کشیشلرینک و بزم تصوفی طریقتلر مزنک یایمقده اولدقلری کی... جنس بشرک محصولانی دور دورمه جهه ایدن «سقویچی» طریقتی وتشکیلات اجتماعیه و سیاسیه نك بوتون اشکالنی انکار ایدن «بیه غولنی» و «ستر انیکی» طریقتلری تلقیلرینی شرفدن اقتباس ایدرلر.

دینده عدم مسامحه، تعصب، وسوسه... بونلرده شرقک هیجانلرینک محصولانیدر و بوتون بو هیجانلر هر نه قدر غربک «آری» لرینه دخی زرق ایدلشسه ده غرب تربیه سنک بارز خطی بو دکلدرد. صاعلام بر آدم سرایت واسطه سیله جذام علته طوتولایلیر، فقط جذام خسته لنگنک منشأی شرق اولدینی قضیه سی بوندن دولابی اکیسایم ز.

اوروپائی توصیف ایدن شی فعالیت حیاتیه سیدر؛ اسکی شرق تربیه سنک اساسی اولان الهام و فرضیه دکل، تدقیق و واقعات اوزرینه مؤسس تربیه سیدر. شرقی سعادت و ابدی استراحتی ارضک حدودلری ماوراسندن، غیبه نك حکم و نفوذندن بکلر.

اوروپائی ایسه یوارض اوزرنده دوام ایده جک بر سعاده ایریشمک ایسته ر. اوروپا تربیه سنک غایه سی، بوسیاریه مخصوص بر تربیه اولماسی و اداره مساعیسی داخلنده، افکاری دائره سنده بزم سیاره مزده کی بوتون بشری توحید ایتمه سیدر. اوروپا نك دستورلری تدقیق، فن و واقعات اوزرینه مؤسس مساوات و حریتدرد. رادیبولوغ ساددی، اوروپائی فنک حال حاضرنی تدقیق ایده رکن: «اینانمغه حقمر وارددرکه بشر طبیعتک بو کون سینته سنده استیبال ایچون قیصقا نخلقه صاقلادینی «قوت» نك منابع ابتدایه سی کندی غایه لرینه کوره استخدام ایتمک قدرتی اکتساب ایده جکدر. «دیه یازار. «حکمت طبیعیه نك ترقیاتی نتیجه سنده بز، صعود ایدن مدنیت یولنک آشکینده بز. دها ذروه لره یوکسه لن صوکره کی ذالک آلات سطحنه چقمق ایچون ایلك آدیمی آتیورز. شمذیلک مهمده اولسه، اوکزده، طبیعت حاکم مادی قوت اوزرینه دوغرو بر صعود

وارد . بو صمود قایلرک نخیل ایتدیکی حدودلرک ، هر هسانکی بر فلسفی سیستمک افاده ایتدیکی دئیالرک جوق ماوراسنه کیده . یکی بر نظام شتوتک ، مقدا درپیش ایدلمش اولان دها ایی شرائط حیاتیتهک بو احتمالاتی بشقه بر دنیاتک وعدی دکدر . بونلر بو دنیاده موجوددر ؛ بونلر ایچون دوکوشملی ، جدال اتمه لی . تا که بونلر بر تک شخصک اهمیتسز قوتی اداره و تکثیر ایدن مشترک دماغ بشرک مساعیسیله ، - اولجه ماضیده بوتون موفقیتلرمن و بوتون مدیتمنز فصل قوپاریلوب آلیندیه - طبیعتک عنود آلرندن قوپاریلوب الینسین . محاکمه سنک ، اداره سنک یارایجی قوتنه قانع اولمش اوروپالینک جدال صبیحه سی اشته بودر .

فقط چینی لائوئی حاقیررکه :

« یگانه قورقینم شی فعال اولمقدور . بوتون مخلوقات غیر فعال اولمالیدر . عدم فعالیت یر یوزبله کورک یوزی آره سنده موجوداک فائده لی شیددر . بوتون مخلوقات غیر فعال اولدینی زمان ، بر یوزنده صالح کلی حکم سوره جکدر . اشته شرقله غرب آره سنده اوزلاشماز مابیت بودر . شرق مفکره سنک بالحاصله بو امیدسز لکدن دوغما تلقیدسیدرکه آسیائی مملکتلرک سیاسی واجتماعی رکودتلیرنک اک باشلیجه سیبلرندن بریدر . شرقک سیاسی و اقتصادی حیاتنک مظلم غیاسی شخصیتک بو دورلو بوغولماسیله ، قورقوبله ، قوت ، محاکمه و اراده به قارش اولان بو امنیت فقدانیه ایضاح ایدیایر . عصر لرجه مدت شرقلی ، کندی کتله سی ایچنده « بو دنیادن اولمایان آدم ، تلقی ایدیلدی و بوبله قالاچقدور . بدیهیدرکه ، شرقده کندینه کوره فعالدر . فقط بو فعالیت جبریدر ، شرق فعالیتنه لزوم و احتیاجک خشین قوتی یوزندن رام اولمشدر . شرقلی سعیک ذوقنی بیلمه ز ؛ فعالیتک هیجانندن خبری بوفدر .

هر بیلر سعیک ارضی معناسی آ کلامته چوقدن موفق اولمشلردور . اونلر نظرنده فعالیت انسانی اسکی خرافه لرک اسارتندن ، شخص بشرک روحی انکشافده کی حریته مانع اولان شرائطک بووندوروغندن قورقارمه قادر یگانه دستوردر .

فریده سی، موجودیت شکلیریک ابداعه دوغرو انسانلرک مشترک اراده سنک
افاده سیدر. سبک غایه سی قوه بشریه نك طبیعت قارشى مجادله سنده کی تطبیق
ساحه سنک بی نهایت کنیشه بهرک، طبیعتک بالذات کندی قواسمى بشرک منافع
واراده سنه خادم قیلمقدرد.

کندیمی این آکلانیم: شرقی غربه قارشى قویمله هیچ بر زمان «ما بعد الطبعه
ماهیتری، ویا موغولده، آریده، سامیده عضوی، کوکری قویارلاماز و مؤبد
بونلری یکدیگرینه قارشى بمخاصم ایکی جسمه حائله صواقجق و عرق خصوصیتلرینه
قصد ایتمه یورم.

خایر، بن موقت برشیدک مؤبد اولاجغنی دوشونمک ایچون محاکمه نکه،
فنی تدقیقک، فعالیتک قوتنه درین بر صورتده اینانما مقام لازم کلیر. سامیلرده
شرقلیدر، فقط اوروپا تربیه سنک تشککنده ایفا ایتدکلری عظیم وظیفه یی کیم
انکار ایدمیلیر؟ اونلرک بویوک ابداع ملکه سندن فعالیت عشقندن کیم شبهه
دوشمیلیر؟

بن شو دقیقه ده ایکی ضد دنیا تلقیسی، ایکی تفکر طرزینی، ایکی روحی
قارشیلشد بریورم. بونلرک روح اصایسی بردر: این به درغرو، حیاتک کوزللیکنه
دوغرو، روح وفکرک حریته دوغرو اقدام و غیرت. فقط معضل بر طاقم
اسبابدن دولایی شوتیجه چقیورکه انسانلرک اکثرینی طبیعتک اسراری قارشیدسنده
دویدینی قدیم قورقوبی هنوز آشامامشدر. کندی اراده سنک قوتنه اعتماد ایدم جک
قدر یوکسلمه مشدر، کندی کندی سیاره سنک حاکمی حس ایتمه یور، دستورلرک
دستوری اولان فعالیت قیمتی آکلانامشدر.

غیر قابل مناقشه درکه حیاتک شرائط خارجییه سی شرقده اسکیدن بری انسانلر
اوستنده تأثیرینی، انسانلرک شخصیت و اراده سی تضییق جهتدن اجرا ایتمشدر،
حالاده اوله اولمقدرد دوامدر. فعالیت قارشیدسنده انسانک طرز حرکتی؛
ایشته انسانک تربیوی ده کرنی، بر یوزنده کی قیمتی تعریف ایدن شی بودر.

یوقاریده تفصیل ایدیان فکرلر، طبیعتدرکه، یکی بر شی عرض ایتمه یور.

شرقله غربك يكدىكريله اشتلاف قبول ايتمهز تلقيلىرىنك اوصافى حقننده برحق دفعه دقت جاب انباشدر، همده دها قطعى، دها واضح افاده لرله . . . حقى مسلمان عالمك متفكرلى ده عربى اوروپا تربيه سنك تفوقى تصديق ايدىبورلر وشرق تربيه سنك مظلم منظره لرى كوروپورلر .

« شرقك لوتور » ي تسميه اولونان كاظم امين « يكي قادين » عنوانلى كيتابنده دىيوركه : « بزمله غربلر آره سنده موجودا اختلاف نظر غربلرلك طبيعت بشرى آكلابوب انسانك شخصيته قيمت ورمه لرندن ايلرى كلبور . » و تصديق ايدىيوركه : « شرقده مدنيتك ترقيسى دوردوران ، حياتك بوتون حركتى خارجه چيقيلماسى ممكن سز بردارنه ايچنه قايان شى ، « مزمن بر استبداددر . » بر تورك محردى ، معلم ناجى ، ۱۸۸۰ سنه سنده دوغرو آنجه لوغوبه رناندسه : « سز كله بزم آره مزده تمصب دى سدى يوكسه لكه بزيكديكر مزي آكلايامايا خنز » ديه يازيبور .

شرق متفكرلىرىنك - كندى تربيه لرىنك دستورلى قارشيسنده كى - تنقيدى ومنفى حركتى اون يدنجى عصر دن اعتبارآ ، ويانه سوردلر اوكنده توركلر هزيمته دوچار اولدقدن سوكره باشلامشدر . اودوردن اعتبارآ شرقده زمان زمان محرد سسلر يوكسه ليور ، عطالتى ، دورغونلى ، حياتى غيرمتمدى تلقى ايديشى اتهام ايدىوردى .

بايلرك كتاب اقدسنده يتمشجى فصل شونى اوكره تير : « اى انسانلر ايچكزدن هر برى هر هانكى بر كار ايله ، بر صناعته ويا بوئلره بكمزه سائر شيلره مشغول اولمالى . . . » عبنى كتاب يتمش ايكنجى فصلنده ديركه : « اللهك اك منفورلى ، پرنده ايشسز اوطوران وديله ن كشيلا در : دائما بر ايش باشنده بولونك . »

كتاب اقدسك مؤلفى بهاء الله ه . ث . براون ايله بر مصاحبه سنده دها ايلرى به واربر :

« بز دبله رزكه بوتون قوملر بر تك دينه سلوك ايتمكه مقتدر اولسونلر

وبوتون انسانلری برلریله قاردهش اولسونلر؛ دیلهرزکه دینی منازعه لر کسبلرین و ملت اختلافلری برطرف اولسون. مجادلر، قان دوكولر، نزاعلر بیتمه لیدر، و بوتون انسانلر بر عائله تشکیل ایتمه لیدر و انسان وطنی سوکله اوکونه سین، جنس بشری سوکله فخر ایتسین.

اون دوقوزنجی عصرک آلاچی سنه سنه دوغرو بایبلر اشکنجه لره معروض قالدیلر، قتل عام ایدیلدیلر؛ رئیس لری تغریب اولوندی و غربی اوروپانک شرق حیات اجتماعیه سی اوزرینه اولان عملی تأثیر یکرمنجی عصرک باشه قدر تکرار یکیدن اهمیتسز، غیر مشهود بر حالده قالدی. فی محاکمه نك تلقین و تشویقی تور کیده، ایرانده، چینده - موغولستاندن بحث ایتیمیزم - بو آله قدر تقدیره شایان هیچ بر نتیجه ویرمه یور، وچولک ایتچنده بر شمله جک کی کورونویور.

بو آجیناجق حادثه یی بن کندی کندیمه، شرقک حیاته دوغرو دکل، ارضه و فعالیتیه دوغرو دکل، آنجق کوکه واستراحت و رخاوتیه دوغرو سوق ایملن روحنک خصوصی خطوطیله ایضاح ایدیورم.

مشهور محرر سوسیالیست و ولسک ۲۴ کانون نانی «۱۹۰۲» ده لوندره شرق آنستیتوسنده ایراد ایتدیکی نقطده کی ایکی روح انموذجنک تضادی بو خصوصده غایت موجب عبرتدر:

«روح بشرک ایکی جنس انموذجی وارد، بو ایکی انموذجنک اساسلی فرقلری هر ایکسینکده زمانه نسبتله آلدقلری وضعیتلردن، ماضی و استقباله ویردکلی اهمیتدن ایلری کلیور. ظاهراً حاکم انموذج اولان و انسانلرک بر جوغنده موجود بولونان برنجیسی صورت قطعیده استقبالی دوشونمیز، و استقبالی بیاهم نصل مظلوم بر «عدم موجود» عدایده. اونک تلقینسجه حال عادنا استقبال اوزرینه ایلرله و حادثات ووقایع استقبال اوزرینه یازار. بو تلقیدن ده مؤخر اولوب ده نادر تصادف ایدیلان ایکنجی انموذج ایسه دقتی باشلیجه استقبال اوزرینه تکلیف ایدر و ماضی و حال اوزرنده ماضی و حال مستقبل

